

Bois-le-comte, een centrum 'aan de rand', vormt met zijn rust, natuur en stilte een mooie tegenpool voor de Antwerpse vestiging. Foto VIBE

OOST WEST CENTRUM VERBOUWT ARDENSE HOEVE TOT BRUISEND CURSUSCENTRUM

Stapsgewijze evolutie

Mijn interview met gastheer Luc De Cuyper, directeur van het Oost West Centrum (OWC), eindigt slechts minuten voor de aanvang van het welkomstwoord waarmee hij de tweede dag van het opendeurweekend inleidt. Wie er niet van op de hoogte is, merkt misschien niet eens dat er hier werken aan de gang zijn. Met de bio-ecologische verbouwing van het Antwerpse pand is het OWC trouwens niet aan zijn proefstuk toe.

■ Sarah Grimonprez

In 1979, wanneer het OWC zijn eerste kaarsje uitblaast, verwelkomt het Luc als cursist in het macrobiotisch studieprogramma. “Biologische, vegetarische en

volwaardige voeding is vanzelfsprekend voor mij”, aldus Luc. Bio-ecologisch bouwen ziet hij als een logisch verlengde, één ander facet van zijn filosofie.

Oost West Centrum is een vormingsorganisatie die een natuurlijke levenswijze uitdraagt. Via gezonde voeding, dans, massage, noem maar op. Bio-ecologisch bouwen en wonen hoort daar vanzelfsprekend bij. Het doel van de cursussen is om persoonlijke evolutie te stimuleren.

Gevestigd in Antwerpen en Villers-devant-Orval
www.owc.be en www.boislecomte.be

Wanneer Luc in 1991 voor de tweede keer bij het OWC in loondienst treedt, is hij de enige medewerker en in één klap ook coördinator. Stapsgewijs groeiden de middelen en dus ook het personeelsbestand. Die golvende groei is kenmerkend voor de ontwikkeling van het OWC. En haar twee cursuscentra.

Speling van het lot

Op de vraag hoe ze op de hoeve in Orval, vandaag het bloeiende cursuscentrum 'Bois-le comte', zijn gestoten, beschrijft Luc hoe "het pand naar ons is gekomen". In de zomer van 1996 is Luc net terug van een stage in Frankrijk. De opendeurdag nadert met rasse schreden en zijn hoofd staat eigenlijk niet naar het zoekertje dat een medewerker onder zijn neus duwt. Een pand in de Ardennen, daar kan hij niet zo direct iets mee.

De dag erna heeft Luc een afspraak met een bedrijfsleider die ook trainingen geeft. Terloops vermeldt deze een hoeve in Orval die hij te koop heeft zien staan. "Daar zou ik wel willen lesgeven", klinkt het. Dezelfde hoeve die binnen de 24 uur twee keer ter sprake komt, dat moet een speling van het lot zijn. Het gezin De Cuyper springt in de auto, richting Orval. Ter plekke maken ze een klik. Het voelt er goed. Op dit moment zet zich een proces in dat geen vlekkeloos verloop heeft, maar wel een duidelijk doel.

Breed draagvlak creëren

Wanneer ik Luc vraag wat hij nu anders zou doen, zegt hij dat het niet veel zin heeft om terug te kijken. "We hebben gedaan wat ons het beste leek met de talenten en de kennis die we toen hadden", luidt het. Hij haalt wel aan dat voldoende kapitaal bij aanvang het verhaal aanzienlijk had vergemakkelijkt. Geen wonder dat hij Triodos, de bank die alles mogelijk maakte, zo dankbaar is.

Van de vier banken die Luc contacteerde, is Triodos de enige die vertrouwen heeft in het project. Natuurlijk vraagt ook deze bank borgen. Zowel om haar investering veilig te stellen als om een breed draagvlak te creëren voor het project. Zo heeft het vanzelf meer kans op succes.

De verbouwingen gebeuren in twee grote fasen. In 1998, ruim één jaar na de aankoop, zijn de fondsen voorhanden voor de eerste zes maanden werken. De tweede ronde, waarin onder andere de technieken aan bod komen, vindt tien jaar later plaats. Luc beschrijft het proces als buitengewoon vermoeiend. "Ik moest er toch een paar maanden van bekomen", bekent hij.

Van nature inspirerend

Bois-le-comte, een centrum 'aan de rand', vormt met zijn rust, natuur en stilte een mooie tegenpool voor de Antwerpse vestiging in een stedelijke, economische en sociale context. "Die combinatie is belangrijk", vindt Luc. "Bovendien kunnen we in Bois-le-comte meer bieden dan theorie alleen. Cursisten genieten er mee van gezond eten en ze ervaren de tuin en de omgeving. Het spirituele en duurzame gedachtegoed krijgt er handen en voeten".

Ook de bio-ecologische verbouwing zelf speelt een belangrijke rol. Luc noemt het gebouw een staaltje van gezond verstand: het is koel in de zomer en warm in de winter. De hoeve inspireert. Net als de voeding en de activiteiten. Vandaar de slogan 'Van nature inspirerend'. Het maakt allemaal deel uit van eenzelfde visie. De ervaring ter plekke moedigt cursisten aan om thuis ook aan de slag te gaan. Toegegeven, eens je er in de koude wintermaanden het genoeg hebt geproefd van een tegelkachel, smaakt dat naar meer.

Eens je er in de koude wintermaanden het genoeg hebt geproefd van een tegelkachel, smaakt dat naar meer. Foto VIBE

BETROKKEN BOUWPROFESSIELEEN

Het Oost-West-Centrum schakelt de VIBE-erkende ontwerper Jep Bogemans (Atelier voor Organische en Ecologische Architectuur) in voor de verbouwing van de hoeve die ze in Orval aankocht. Zijn goede kennis van onze tweede landstaal en zijn technische bagage komen goed van pas. Voor de tweede fase van de werken zoekt Jep een nieuwe architect-medewerker. De samenwerking met de vandaag ook VIBE-erkende architect-geobioloog Maarten Martens resulteert in een rijk totaalproject. Ze renoveren de 'tempelzaal', vernieuwen de technische installaties, creëren bijkomende slaapgelegenheden, een nieuwe kookklas en een gemeenschappelijke eetzaal/zitruimte. De combinatie pelletbranders en zonneboilers voor het sanitair warm water en de verwarming, is een advies van Cenergie en een realisatie van het VIBE-erkende Stroomop. Dat de firma echt meedenkt in plaats van zomaar uit te voeren, valt in goede aarde. Dit project is voor Stroomop één van haar eerste grote, zeker in Wallonië. En vandaag nog altijd een referentie. De uitbreiding aan de bijhorende conciërgewoning is ondertussen ook gerealiseerd. De bouw van een grote, in de heuvel ingeplante, polyvalente zaal (voor dans, muziek, meditatie enz.) moet nog even wachten. Vandaag gaan de fondsen en de aandacht naar de verbouwing van het nieuwe pand in Antwerpen.

Ontwerper Jep Bogemans en architect-geobioloog Maarten Martens renoveren samen onder andere de 'tempelzaal'. Foto VIBE

TECHNISCHE FICHE

ALGEMENE GEGEVENS

Ontwerper: Jep Bogemans (Atelier voor Organische en Ecologische Architectuur) en Maarten Martens (m2 creation bvba)
Bouwheer: Oost West Centrum vzw
Bouwjaar: fase 1: 1998, fase 2: 2006
Duur verbouwing: telkens 6 maanden
Bereikbaarheid openbaar vervoer: bus op 35 min. wandelen
Oriëntatie: glaspartijen voornamelijk op zuiden, bufferruimtes op noorden
Oppervlakte: 475 m² bebouwd, 846 m² vloer
Budget: +- 673.000 euro

OPBOUW & MATERIAALGEBRUIK (VAN BUITEN NAAR BINNEN)

Soort constructie: renovatie schuur tot gîte
Buitenwanden: cement; 50 cm natuursteen, houten voorzetwanden met 12 cm houtwolisolatie, damprem, 12,5 mm gipsvezelplaat; natuurverf
Binnenmuren: 12,5 mm gipsvezelplaat; 5 cm houtwolisolatie in houten structuur, 12,5 mm gipsvezelplaat; natuurverf
Vloeren:

- gelijkvloers: steen en met natuurolie behandeld parket; chape; 2 x 6 cm polystyreenisolatie*;
funderingsplaat; 30 cm geëxpandeerde kleikorrels
- verdieping: linoleum; chape op aardewerken welfsels

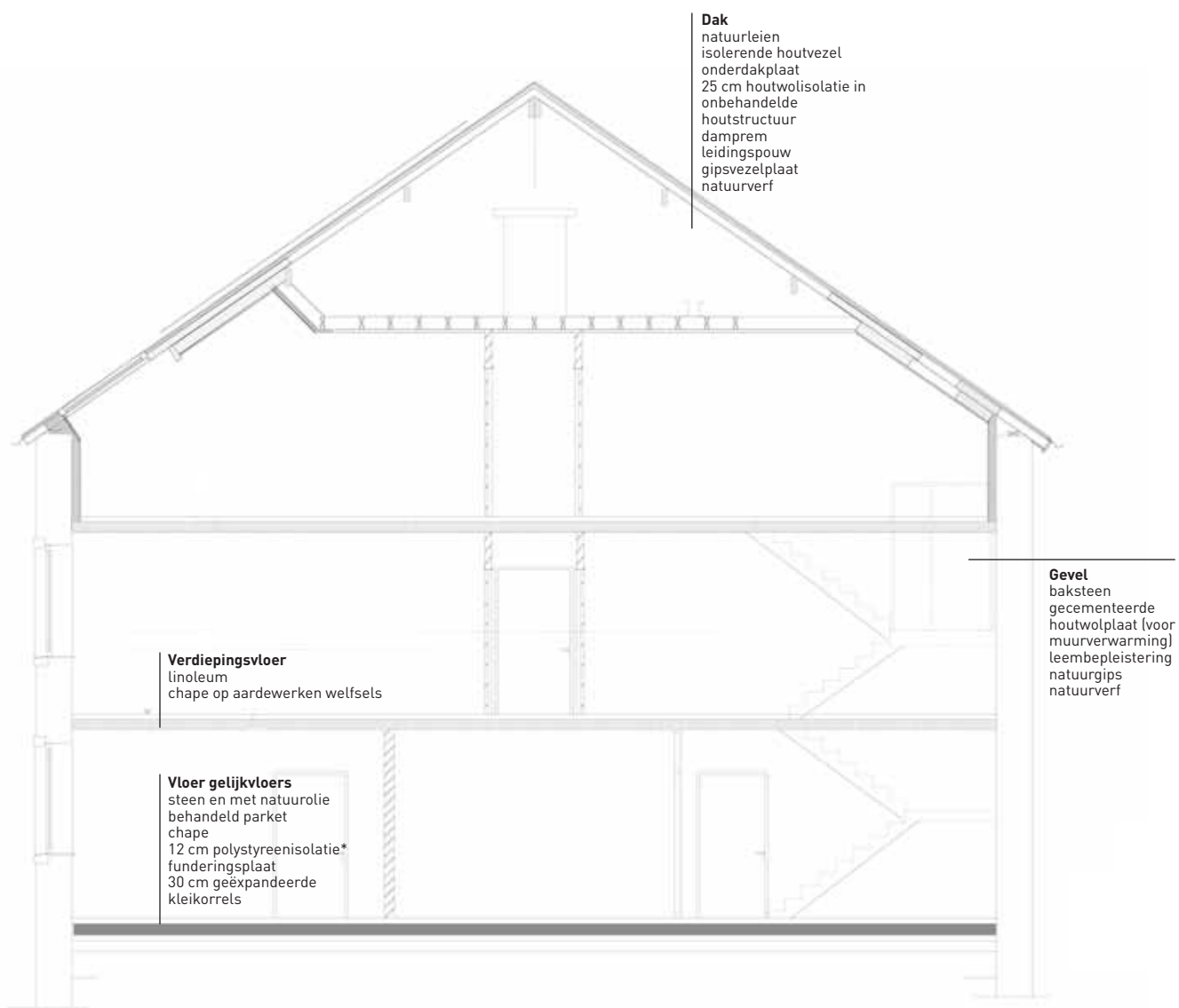
Ramen: kaders uit FSC-gelabeld oregon, afgewerkt met natuurverf; verbeterd dubbel glas (U-waarde: 1,1 W/m²K)
Daken: hellend dak: natuurleien; 22 mm isolerende houtvezel onderdakplaat; 10 + 15 cm houtwolisolatie in onbehandelde houtstructuur; damprem; leidingspouw; 12,5 mm gipsvezelplaat; natuurverf

ENERGIE

Hoofdverwarming: centrale verwarming met radiatoren op pelletketel
Koeling: geen
Warm water: twee zonneboilers aangesloten op 48 m² collector, bijverwarming met pelletketel
Elektriciteit: spaarlampen
Inzet hernieuwbare energie: zonneboiler, pelletketel, tegelkachel op hout
Ventilatie: natuurlijke aanvoer via raam- en gevelroosters, mechanische afvoer in sanitaire ruimtes (systeem C)

WATER

Afvoer regenwater naar waterloop

DIKTES ISOLATIE

BOUWDEEL	DIKTE	MATERIAAL
DAKEN	10 + 15 + 2,2 cm = 27,2 cm	houtwolplaten
BUITENMUREN	12 cm	houtwolplaten
VLOEREN	12 cm	XPS*

ANDERE

Afvalwaterzuiveringsstation, eindzuivering via rietveld gepland, ecologische moestuin, drinkwater van bron via hydrofoorinstallatie, gebruik ecologische onderhoudsproducten

* voldoet niet aan de criteria voor een bio-ecologisch gebouw